

ΚΑΤΑΧΩΡΙΖΟΝΤΕΣ κατωτέρω τὴν ὑπὸ τοῦ κ. Ε' γ' Γ. Ζαλοκώστα δημοσιευθεῖσαν ἐν τῇ «Ἐφημερίδῃ» ἀπάντησιν κατὰ τῆς διατριβῆς. ἦν ἀνέγνω δ' κ. Ροΐδης ἐν τῇ φιλολογικῇ συλλόγῳ Παρισίων· «Περὶ συγχρόνου ἑλληνικῆς ποιήσεως», οὐδὲν σκοποῦμεν νὰ παρέμβωμεν εἰς τὴν διαμάχην ταύτην, ἐν ᾗ, ὡς ἐν κεκλεισμένῳ χώρῳ, κατὰ τὴν εὐφροσύνην τοῦ σοφοῦ κ. Ροΐδου ἐκφράσιν, διεξάγεται μεταξὺ τῶν κ. κ. Ροΐδου καὶ Βλάχου ὁ εὐτυχῶς ἀνάμικτος καὶ εἰρηνικὸς ἀγὼν οὗτος. Δὲν θέλομεν, ἐπαναλαμβάνομεν, νὰ παρέμβωμεν, μὴ ἐπιθυμῶντες ποσῶς νὰ διαδραματίσωμεν παρείσακτον καὶ αὐτοκλήκτον πρόσωπον, πεποιεῖσθαι δ' ἐκ τῶν προτέρων ὅτι τὸ διανοητικὸν ἀνάστημα τῶν διαμαρχομένων τοιούτων ἐστίν, ὥστε βέβαιον παρέχει ἡμῖν ἐγγύησον περὶ τοῦ τελικοῦ τῆς ἔριδος ταύτης ἀποτελέσματος, τοῦτέστι περὶ τῆς ἀνευρέσεως τῆς ἀληθείας, ἣν ἀναγκαιῶς πάντοτε προτίθεται πᾶσα φιλολογικὴ συζήτησις.

Ἀναδημοσιεύεται λοιπὸν καὶ ἡμεῖς τὴν κατωτέρω τοῦ κ. Εὐγ. Ζαλοκώστα ἀπάντησιν, οὐδὲν ἄλλο προτιθέμεθα ἢ τοῦτο μὲν ὅπως ἀποτίσωμεν φρόν σέβαστον πρὸς τὸν αἰνιγματοῦς ποιητὴν Ζαλοκώσταν, τοῦτο δὲ ὅπως τηρῶμεν καὶ ἡμεῖς περὶ πληροφορηθέντος τοῦς ἡμετέρας ἀναγνώστας περὶ τῆς ἐν τῇ πρωτεύουσῃ διεξαγομένης ταύτης πάλης, ἥς ἡ πρώτη περίοδος, ἐκπροσωπούμενη ὑπὸ τῶν δύο περὶ πειθεῖστων διατριβῶν τοῦ κ. Ροΐδου, κατὰφαίνεται ἐν τῷ πολλοῦ λόγου ἀξίῳ περιοδικῷ «Παρισίῳ». Ἄν ὅμως ἐπετρέπετο ἡμῖν νὰ ἐκφράσωμεν ἰδίαν τινὰ ἢ μᾶλλον ἐπιθυμίαν, θὰ συνιστῶμεν εἰς τοὺς συζητούντας τὴν ὅσον ἐνδοτὴν μετριοπῆσιαν, τὴν ἀπύλουτον δικαιοσύνην, πρὸ πάντων δὲ τὴν ἀποφυγὴν τῶν προσωπικῶν, μὴ ἀποδίδοντες μὲν ποσῶς εἰς ἄτομα, κρίνοντας δὲ μόνον τὰ πράγματα, διότι φρονούμεν ὅτι ἡ μὴ τήρησις τῶν κανόνων τούτων, κατὰ τὰς φιλολογικὰς τοὐλάχιστον συζητήσεις, ἐπιφέρει ὅλως ἐναντία τῶν ζητούμενων ἀποτελέσματα.

Πρὸς δὲ τὸν κ. Ροΐδην θέλομεν μόνον εὐσεβῶς παρρησιάζεσθαι ὅτι, κατὰ τὴν ἡμετέραν γνώμην, λίαν αὐστηρὰ ὑπὲρξεν ἡ κρίσις του περὶ τοῦ ποιητοῦ Ζαλοκώστα, διότι ὁ ἀριστοτέλης ἐκεῖνος οὐ μὲν ἐτρούφητο καὶ ποιητῆς καὶ ὅλην τὴν ἔνοιαν τῆς λείψεως, τοῦ ὅτι καὶ αὐτὸς οὗτος κ. Ροΐδης παραδέχεται, ὁμολόγησας ὅτι ὁ Ζαλοκώστας ἔδρεψε δάφνας—ἀμάραντους προστίθειμεν ἡμεῖς—ὡς ἐκ τῶν δημοτικῶν του ποιήσεων. Πῶς λοιπὸν ὁ δρέψας δάφνας, ὁ κατὰ συνέπειαν εὐσταθὲς καὶ σθεναρὸς τῆς ποιήσεως μαχητὴς, πῶς ἠδύνατο νὰ πάσχη ὑπὸ ἀνιάτου ποιητικῆς ἀναιμίας καὶ χιρᾶδων!

Πράγματι ὁ Ζαλοκώστας ἐν τοῖς διὰ δημῶδους γλώσσης στοιχείοις του εἶναι σχεδὸν ἀμίμητος, ἵπαιδὴ δὲ, τοῦ καὶ ἡμᾶς, ἀποδοκιμαζόμενον τὴν χρῆσιν ἐν τῇ ποιήσει τῆς καθαιρεύσεως, δὲν ἐπιφέρομεν οὐδμίαν ἐπὶ τῶν ἐν ταύτῃ ποιημάτων του κρίσιν, μὴ θέλοντες νὰ περιπλέξωμεν τὸ ἄλλως τε ἀκατανόητος τοῦτο ζήτημα δι' ἄλλον ἐπὶ μᾶλλον δυσσεπίλυτον, τοῦ τῆς γλώσσης.

Ὅπως ποτ' ἂν ᾗ, δὲν δυνάμεθα νὰ ἐννοήσωμεν πῶς ὁ πολυμαθὴς καὶ βαθύνους κ. Ροΐδης, ὁ τοσοῦτον ἐπιφανὴ κατέγνω ἥθειν ἐν τῇ φιλολογικῇ κόσμῳ, πῶς, λέγομεν, ἡμάρτησεν ἐπὶ τοσοῦτον, χρωμένους λείψει καὶ φράσσει οὐδὲν ἀρμεζούσαις πρὸς τὴν ἀπαθὴν, ἀπροσωπόληπον καὶ εὐθύδιον

κριτικὴν. Δὲν δυνάμεθα ἄλλως νὰ ἐξηγήσωμεν τὴν ὑπερβάλλουσαν ταύτῃ αὐστηρότητα εἰμὴ διὰ τῶν ἀκολούθων σκίψεων. Ὅρων ἴσως ὁ κ. Ροΐδης τὴν καταπλημμυρόσαντα τὴν «ἑλληνικὴν» κρίσιν κατακλυσμὸν ὁμοκαταληκτικῶν λείψεων, εἰς ἃς ἀκρίτως, καὶ ἐπιπολαιῶς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀπονέμεται τὸ θεσπίσειον τῆς ποιήσεως ὄνομα, ἠθέλησε νὰ ἐπενέγκῃ τραῦμα βαρὺ κατὰ τῆς καταγραφῆς ταύτης. Ὡς δὲ ὁ χειρουργὸς ἱμνηγνύει εὐθύτερον τὴν μάχαιράν του ὅπως ἱκρίωσθαι χρόνιον καὶ ἐνσκιρρωμένον ἔλκος, οὐδὲν ὅπως ὑπὸ τῶν κραυγῶν τοῦ πάσχοντος ἀντιπερισπώμενος, τοισυτρόπως καὶ ὁ κ. Ροΐδης ἠθέλησε διὰ τοῦ κύρους τοῦ λόγου του, ἡγοῦντος ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ φιλολογικοῦ ἐκείνου συλλόγου, τοῦ ἔτι ἔξοχον, ἔτι διακεκριμένον, ἔτι ὑψίστον ἢ σημερινῇ «Ἑλλάδι» κέκτηται ἐν τοῖς γράμμασιν ἐμπερικλείετο, ν' ἀπαίρῃ τὴν λαοκτονίαν ἀπὸ τῆς κομπαζούσης ματριότητος, ν' ἀναχαίτῃ τὸν ροῦν τῶν ἀνεξελέγκτων ἢ μεροληπτικῶν κρίσεων καὶ νὰ διεγείρῃ ἐν τῇ χορείᾳ τῶν γραφῶντων σωστικὴν καὶ ἐσκεμμένην φιλοτιμίαν, ὅπως οὗτοι ἐπισταταμένως βασανίσωσι τὰ αὐτῶν ἔργα, καλῶς γινώσκοντες ἐκ τῶν προτέρων ὅτι ὑπάρχει ἐν «Ἑλλάδι» γωνία τις τῶν γραμμάτων, ἔμλιος λογάδων ἀνδρῶν, οἱ ὅποιοι μέλλουσι νὰ δικάσωσιν, αὐστηρῶς μὲν πλὴν δικαίως· τότε δὴ τότε ὁ ἔπαινος καὶ ἡ ἐπικρίσις θιάλουσι θεωρεῖσθαι ὡς ἀδίκαιοι καὶ ἀνέκκλητοι ἐτυμολογίαι, ὡς πρέπει νὰ ᾧ ταῦτα.

Ἐάν, ἐμνησθόντες τοισυτρόπως τὴν αὐστηρότητα τοῦ κ. Ροΐδου, δὲν ἡπατήθημεν, ἐπικροτοῦμεν καὶ ἡμεῖς τὴν πρόθεσιν του ταύτην καὶ εὐχόμεθα νὰ ἐπιτευχῇ ὁ ἐπιδιωκόμενος σκοπὸς, καθὼς ἐλπίζομεν ὅτι ὁ κ. Ροΐδης θὰ συγχωρήσῃ εἰς ἡμᾶς δὲ παρατηρήσεις μας ταύτας.

Σ. τ. Δ.

Ο Κ. ΕΜ. Δ. ΡΟΪΔΗΣ

ΠΕΡΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΠΟΙΗΣΕΩΣ

‘Ο μαρκήσιος de Queux de St Hilaire ἔγραφέ μοι ἐκ Παρισίων πέρυσι περὶ τῆς νέας ἐκδόσεως τῶν «Ἀπάντων» τοῦ πατρός μου: «Ἀνέγνων μετὰ μεγίστης ἡδονῆς κ' ἐπανελημμένως τὰς ποιήσεις ταύτας. Τὰς ἐγίνωσκον ἄλλως τε πρὸ πολλοῦ· ἀλλ' ἡ ἐπιθυμία μου ἤδη εἶνε ἵνα μεταδώσω εἰς τὸ κοινὸν τῆς Γαλλίας τὴν ἡδονήν, τὴν ὁποίαν ἠσθάνθη, καὶ προτίθεμαι ἵνα μεταφράσω γαλλιστὶ τὰς πλείστας ἐκ τῶν ποιήσεων τούτων. Προλαμβάνω ὁμῶς τὴν εὐκαιρίαν τῆς δημοσιεύσε-

27.